

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobce **D. T. T.**, zast. JUDr. Josefem Kynclem, advokátem, advokátní kancelář, Masarykova 1293, 560 02 Česká Třebová, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra České republiky**, se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3, poštovní schránka 21/OAM, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 24. 6. 2003 č. j. 28 Az 21/2003-29, a o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

takto:

I. Kasační stížnost se **zamítá.**

II. Žádnému z účastníků se nepřiznává právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Rozhodnutím Ministerstva vnitra ČR ze dne 27. 3. 2002 č. j. OAM-2156/VL-11/P07-2000 nebyl žalobci udělen azyl podle § 12, 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb. o azylu, v platném znění (dále jen zákon o azylu) a současně bylo rozhodnuto tak, že se na žalobce nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu. V odůvodnění rozhodnutí žalovaný uvedl, že na základě provedeného správního řízení shledal, že žadatel nesplňuje zákonné podmínky pro udělení azylu podle § 12a), b), zákona o azylu, neboť nesdělil žádné skutečnosti nasvědčující tomu, že byl ve své vlasti pronásledován z důvodu své rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině či pro politické přesvědčení či že mu takové nebezpečí v případě jeho návratu do vlasti hrozí. Správní orgán dále dospěl k závěru, že žadatel nesplňuje podmínky pro udělení azylu podle § 13 a 14 zákona o azylu. Správní orgán pak nedospěl ani k závěru, že by žadatel o azyl náležel k osobám ohroženým skutečnostmi zakládajícími překážky vycestování ve smyslu § 91 výše uvedeného zákona, a jejich existenci v jeho případě tedy neshledal.

Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce opravný prostředek, v němž uvedl, že žádá znovu o projednání své žádosti o udělení azylu, jejíž důvody zůstávají nezměněny. Navrhl, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

Krajský soud v Hradci Králové rozsudkem ze dne 24. 6. 2003 č. j. 28 Az 21/2003-29 žalobu zamítl a rozhodl dále, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. V odůvodnění rozsudku uvedl, že žalovaný správní orgán postupoval správně a v souladu s ustanovením § 12 zákona o azylu žalobci azyl neudělil, neboť důvody, které uvádí žalobce, nelze podřadit pod žádné z důvodů pro udělení azylu ve smyslu § 12 zákona o azylu, resp. žalobce v žádosti o udělení azylu ani v pohovoru neuvedl skutečnosti, svědčící o tom, že by mohl být pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má. V souladu se zákonem považoval soud rozhodnutí o neudělení azylu podle § 13 odst. 1, 2 zákona o azylu, tzv. azyl za účelem sloučení rodiny, neboť u žalobce tento důvod dán nebyl. Soud se dále v rozsudku zabýval výrokem rozhodnutí žalovaného podle § 14 zákona o azylu a dospěl k závěru, že o udělení humanitárního azylu rozhodl žalovaný v souladu s ustanovením § 14 zákona o azylu. Soud v odůvodnění napadeného rozsudku dále konstatoval, že žalovaný postupoval v souladu s ustanovením § 91 odst. 1 zákona o azylu, když v případě žalobce neshledal existenci překážek vycestování, neboť z informací o zemi původu a údajů uváděných žalobcem nebylo možno učinit závěr, že by náležel k osobám ohroženým skutečnostmi, zakládajícími překážky vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu. Soud dále vysvětlil, že se nezabýval informacemi žalobce, který při jednání odkázal na obsah dopisu svého otce, kterého ve Vietnamu vyslýchala policie a výbor válečných veteránů z důvodu odchodu žalobce ze země, neboť tento důkaz není relevantní vzhledem k posouzení udělení azylu žalobci, protože popisuje situaci rodiny žalobce. Z těchto důvodů potom dospěl k závěru, že žaloba není důvodná, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

Proti tomuto rozsudku podal žalobce (dále jen stěžovatel) včas kasační stížnost. Namítal, že správní orgán jeho žádost o azyl zamítl s odůvodněním, že jím uváděné důvody nelze podřadit pod žádný z důvodů pro udělení azylu ve smyslu § 12 zákona o azylu a neshledal ani důvod pro udělení azylu humanitárního. Vyslovil přesvědčení, že jeho žádost byla posuzována správním orgánem převážně jako žádost motivovaná ekonomicky a i když na udělení humanitárního azylu není právní nárok, domnívá se, že správní orgán při jeho posuzování nevzal dostatečně v úvahu jeho zdravotní stav, konkrétně jeho neplodnost, v důsledku které se mu zhroutilo manželství a jejíž příčinu, na základě předchozích vyšetření, lze spatřovat v používání chemických látek v době války ve Vietnamu. Léčení této neplodnosti jak z důvodů ekonomických, tak i z důvodů odborně lékařských možností ve Vietnamu je v podstatě nemožné. Uvedl dále, že vzhledem k tomu, že nepředpokládal potřebu doložení svého onemocnění potřebným důkazem a ani nebyl na toto upozorněn, se domnívá, že správní orgán pro objektivní posouzení mohl vyčkat na jím dodatečně předložené zprávy o jeho onemocnění a příčinách a teprve poté rozhodnout. Namítal, že Krajský soud v Hradci Králové, jehož rozsudek napadá touto stížností, při přezkoumání rozhodnutí, podle jeho názoru, se nesprávně ztotožnil se stanoviskem správního orgánu a posuzoval právní otázky jeho žádosti o azyl především jako žádost motivovanou z ekonomického hlediska, přičemž jeho postup pro zjišťování důvodů pro humanitární azyl nebyl důsledněji zjišťován. V současné době si zajišťuje důkazy o svém onemocnění a příčinách jeho vzniku, které do 30-ti dnů písemně doloží. Navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a vrátil věc Krajskému soudu v Hradci Králové k dalšímu řízení.

Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti ze dne 18. 8. 2003 uvedl, že popírá oprávněnost kasační stížnosti, neboť se domnívá, že jeho rozhodnutí je v souladu s právními předpisy. Plně odkázal na správní spis, zejména na vlastní podání a výpověď stěžovatele učiněnou ve správním řízení včetně vlastnoručně sepsaného bližšího odůvodnění podaného návrhu na zahájení řízení o udělení azylu. Uvedl dále, že odmítá námitku stěžovatele, že správní orgán nevzal dostatečně v úvahu jeho zdravotní stav, konkrétně jeho neplodnost, z hlediska možnosti udělení humanitárního azylu. Správní orgán rozhoduje o možnosti udělení humanitárního azylu v rámci správního uvážení a stěžovatel nemůže tvrdit, že byl na nějakém právu zkrácen, neboť se tu o žádné právo nejedná. Navrhoval, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

Nejvyšší správní soud napadený rozsudek přezkoumal v souladu s § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil ve své kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud přitom neshledal vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Kasační stížnost není důvodná.

Stěžovatel v kasační stížnosti uvádí, že Krajský soud v Hradci Králové při přezkoumání rozhodnutí správního orgánu se nesprávně ztotožnil se stanoviskem správního orgánu a posuzoval právní otázky žádosti o azyl především jako žádost motivovanou z ekonomického důvodu, přičemž jeho postup pro zjišťování důvodů pro humanitární azyl nebyl důsledněji zjišťován. Je třeba tedy vycházet z toho, že stěžovatel namítá nesprávné posouzení právní otázky soudem, aniž by výslovně v kasační stížnosti vyjádřil, že jde o důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. K tomu nutno uvést, že nesprávné právní posouzení spočívá buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikován nesprávný právní názor, popř. je sice aplikován správný právní názor, ale tento je nesprávně vyložen.

Takové pochybení Nejvyšší správní soud v napadeném rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové neshledal. Krajský soud se především podrobně zabýval důvody, pro něž stěžovatel požádal o azyl a konstatoval, že stěžovatel jako důvody žádosti o udělení azylu uvedl osobní, zdravotní a ekonomické důvody. Jeho otec je veteránem vietnamské války. Jeho bratr byl vážně nemocem, nemoc způsobilo bombardování Američany. Stěžovatel byl od roku 1990 ženatý, když mu však byla zjištěna neplodnost, manželka od něho odešla. Proto se rozhodl opustit Vietnam, aby zde našel práci a mohl se léčit z neplodnosti. V zemi původu neměl žádné problémy. Soud pak dále vycházel ze zjištění učiněných ze správního spisu, z nichž vyplývá, že stěžovatel svou vlast opustil z osobních, zdravotních a ekonomických důvodů. Česká republika je pro něj cílovým státem, chce zde pracovat a léčit se. V případě návratu se obává toho, že nebude moci sehnat práci a bude muset vysvětlovat na policii důvody svého odchodu ze země. Nemá žádný majetek ani příjmy, nebyl a není členem žádné politické strany, není proti němu vedeno trestní stíhání. Při pohovoru byl stěžovatel seznámen s obsahem informací, které měl žalovaný k dispozici k posouzení stěžovatelem uváděných skutečností, a to se zprávami Ministerstva zahraničních věcí USA o situaci v oblasti dodržování lidských práv ve Vietnamu ze dne 25. 2. 2000 a z února 2001 a aktuální verzi databanky ČTK. Nejvyšší správní soud sdílí názor krajského soudu uvedený v odůvodnění napadeného rozsudku, v němž dospěl k závěru, že důvody, které uvádí stěžovatel, nelze podřadit pod žádný z důvodů pro udělení azylu ve smyslu § 12 zákona o azylu, resp. se závěrem, že žalobce v žádosti o udělení azylu ani v pohovoru neuvedl skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo má

odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má. V tomto směru tedy Nejvyšší správní soud pochybení krajského soudu neshledal. Nesouhlasí tedy s námitkou stěžovatele, že zákonné podmínky uvedené v ustanovení § 12 zákona o azylu byly soudem v případě stěžovatele nesprávně právně posouzeny.

Stěžovatelovy námitky však směřují proti postupu správního orgánu ve vztahu k výroku o udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu.

K otázce humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu je především nutno uvést, že tento důvod azylu je třeba vnímat jako výjimečný a zároveň subsidiární. To znamená, že připadá v úvahu pouze tehdy, jestliže není zjištěn důvod pro udělení azylu podle citovaného § 12, a to v případě hodném zvláštního zřetele. V souzené věci však stěžovatel výslovně nenárokoval tuto formu azylu (a to ani v opravném prostředku podaném ke krajskému soudu). V protokolu o pohovoru k důvodům návrhu na zahájení řízení o udělení azylu sepsaném dne 24. 4. 2001, (na který odkazuje v opravném prostředku), stěžovatel uvedl, že mu byla zjištěna neplodnost, a proto od něj manželka odešla a dále uvedl, že chce svoji neplodnost léčit. Lékařské potvrzení o neplodnosti nepředložil. Žalovaný správní orgán v napadeném rozhodnutí uvedl, že v případě posouzení stěžovatelovy osobní situace a poměru v zemi jeho státní příslušnosti humanitární azyl ve smyslu § 14 zákona o azylu neuděluje. Z uvedeného tedy plyne, že se žalovaný zabýval i touto formou azylu. Rovněž krajský soud v napadeném rozsudku ve vztahu k humanitárnímu azylu uvedl, že podle § 14 zákona o azylu lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu, jestliže v řízení o udělení azylu nebude zjištěn důvod pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. Na udělení humanitárního azylu není právní nárok, nelze výlučně o něj podat žádost a správní orgán o něm rozhoduje na základě správního uvážení. Podle § 14 zákona o azylu je možné podřadit případy udělení azylu odůvodněné, např. vysoký věk žadatele nebo jeho zdravotní stav. Rozhodnutí správního orgánu, v němž bylo použito správního uvážení, může soud přezkoumat jen po formální stránce a po věcné stránce pouze v tom směru, zda správní orgán nepřekročil meze stanovené zákonem. Soud dále konstatoval, že rozhodnutí žalovaného o neudělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu je v souladu se zákonem. Žalovaný měl dostatek podkladů pro rozhodnutí ve smyslu § 14 zákona o azylu a posoudil neudělení azylu podle tohoto ustanovení v mezích stanovených zákonem. Stěžovatel uvedl, že mu byla ve Vietnamu zjištěna neplodnost, o čemž nedoložit žádné důkazy, avšak krajský soud konstatoval, že toto onemocnění není natolik závažné, aby ohrožovalo bezprostředně život žalobce a mohl mu být z tohoto důvodu udělen humanitární azyl.

Nutno tedy zdůraznit, že zdravotní stav stěžovatele, konkrétně jeho tvrzená neplodnost, byl brán v úvahu, avšak Nejvyšší správní soud shodně s krajským soudem konstatuje, že samotná tvrzená neplodnost stěžovatele není onemocněním natolik závažným, které by ohrožovalo bezprostředně jeho život a mohlo tak založit úvahu o udělení azylu z humanitárních důvodů a to ani v případě, že by stěžovatel toto svoje onemocnění doložil například lékařskou zprávou. Námitku stěžovatele uvedenou v kasační stížnosti, že správní orgán mohl vyčkat na jím předloženou zprávu o jeho onemocnění a příčinách, nelze proto považovat za důvodnou. Ostatně stěžovatel takovou zprávu nepředložil dosud, ač v kasační stížnosti ze dne 28. 7. 2003 tvrdil, že důkazy o svém onemocnění a příčinách jeho vzniku doloží do 30-ti dnů. Nejvyšší správní soud tedy neshledal pochybení v postupu správního orgánu při zjišťování důvodů pro udělení humanitárního azylu a rovněž neshledal pochybení

v postupu Krajského soudu v Hradci Králové, jehož právní závěry ve vztahu k výroku rozhodnutí podle § 14 zákona o azylu považuje za odpovídající platné zákonné úpravě.

Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Za této procesní situace, kdy Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti rozhodl neprodleně po jejím obdržení a po nezbytném poučení účastníků řízení o složení senátu, se z důvodu nadbytečnosti již samostatně nezabýval návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Protože žalovaný žádné náklady neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádné jemu vzniklé náklady ze spisu nezjistil, rozhodl tak, že žádnému z účastníků se právo na náhradu nákladů řízení nepřiznává, neboť stěžovatel se svou kasační stížností úspěšný nebyl.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. 11. 2003

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu